

Olje- og Energidepartementet
Att: Eli Jensen
postmottak@oed.dep.no

Vår saksbehandler/tlf.
Avdelingsdirektør Rune Volla, 22037352

Vår ref.

Deres ref.

Oslo,
27.06.2012

HØRINGSINNSPILL TIL NOU 2012:9 ENERGIUTREDNINGEN - VERDISKAPING, FORSYNINGSSIKKERHET OG MILJØ

Forskningsrådet er positiv til at Energiutvalget ved sin utredning har identifisert at behovet for økt satsing på FoU, innovasjon og kompetanse er ett av fem viktige veivalg for norsk energisektor fram mot 2050. Forskningsrådet ser energiutredningen som et godt grunnlag for å utforme en slik satsing som del av en helhetlig energipolitikk i en energimelding som adresser både dagens og morgendagens utfordringer.

Innledning

Forskningsrådet viser til høringsbrev av 23.3.2012 hvor Olje- og energidepartementet ber om høringsinnspill på innholdet i Energiutredningen.

Energiutvalget skal ha ros for sin brede tilnærming til de avveiningene norske myndigheter står overfor i energipolitikken og for sin åpne og omfattende prosess fram mot avgivelsen av Energiutredningen. Utvalgets tydelige påpekning av satsing på FoU, innovasjon og kompetanse som ett av de viktige veivalgene for norsk energisektor fram mot 2050 (kap 10), er helt i tråd med Forskningsrådets egne forslag til satsinger i budsjettforslag 2013 /1/ og med vårt innspill til ny Forskningsmelding /2/.

Stor effekt av styrket FoU innsats

Innsatsen til FoU og innovasjon rettet mot miljøvennlig energi er etter Klimaforliket 2008 økt fra et forholdsvis lavt nivå. Denne veksten har

resultert i en tydelig mobilisering av norsk næringsliv og norske forskningsmiljøer mot forskning og utvikling av nye energiløsninger. Dette viser at det offentlige med tydelig, målrettet innsats kan stimulere til utvikling av kunnskap og teknologi som er nødvendig for å utnytte nasjonale ressurser og utvikle norsk næringsliv på områder hvor vi har spesielle fortrinn. Som Energiutvalget påpeker, har for eksempel Forskningsrådets organisering av Forskningsssentrene for miljøvennlig energi (FME) synliggjort at Norge har flere energiforskningsmiljøer i den internasjonale forskningsfronten.

Det er, etter Forskningsrådets syn, avgjørende for muligheten til å utløse potensialet skapt av mobiliseringen som følge av Klimaforliket 2008 at veksten i den offentlige innsatsen fortsetter.

Sikre godt samspill i virkemiddelapparatet

Regjeringen har allerede i Klimameldingen (St.meld. 21 (2011-2012)) signalisert mål om videre vekst i offentlig innsats for å utvikle kunnskap, løsninger og teknologi som kan bidra til å redusere klimagassutslipp. På de fleste tiltaksområdene i meldingen er det behov for å utvikle ny kunnskap og nye løsninger om vi skal kunne nå utslippsmålene og utnytte de innovasjonsmulighetene som følger av den nødvendige energiomleggingen.

I en energimelding bør Klimameldingens satsing gjennom klimafondet kunne følges opp av en gjennomgang av det offentlige virkemiddelapparatet for energiomlegging. Skal vi fullt ut dra nytte av mulighetene mobiliseringen av forskningsmiljøene og investeringene i infrastruktur gir, er det viktig å sikre at virkemidlene henger godt sammen og at satsingen på FoU doseres riktig for å skape de løsningene som skal kvalifiseres gjennom klimafondet.

Teknologisenteret statsminister Jens Stoltenberg åpnet på Mongstad (TCM) i mai 2012 er et i verdensmålestokk viktig anlegg for å utvikle og forbedre den eksisterende fangstteknologien og for å teste og utvikle ny teknologi. Norsk næringsliv og norske forskningsmiljøer er langt fremme i utvikling og kommersialisering av CCS, ikke minst takket være norske myndigheters satsing gjennom Forskningsrådet og Gassnova. En avklaring av hvordan norske myndigheter ønsker at TCM skal utnyttes til videre utvikling av CO₂-fangstteknologi etter at den pågående kvalifiseringen av de eksisterende teknologiene er kvalifisert, vil være et viktig bidrag til å opprettholde de norske miljøenes gode posisjon internasjonalt.

Oppsummert mener Forskningsrådet mener at Energiutredningen gir et godt grunnlag for at Regjeringen skal kunne komplettere Klimameldingen med en bedre kobling av energitiltakene i Klimameldingen til behovene for forskning og innovasjon.

Energiutvalgets bilde av fremtidens energisystem forutsetter en offensiv FoU-satsing på energifeltet:

«Økt forskningsinnsats vil føre til utvikling av ny teknologi og nye løsninger, både på produksjons- og etterspørselssiden. I 2030 kan vi for eksempel anta at det er utviklet smartere nettløsninger, samt nye og billigere løsninger for produksjon av fornybar energi og konvertering til elektrisitet i transportsektoren.» (NOU 2012: 9, Energiutredningen – verdiskaping, forsynings-sikkerhet og miljø, kap. 10.4)

Løsningene som skal føre oss til de smarte løsningene Energiutvalget ser for seg finnes ikke i dag. Skal vi finne dem, må det en langsiktig og målrettet FoU-innsats til. Forskningsrådet vurderer Energiutredningen som en god mulighet til å utforme en helhetlig energipolitikk som møter disse behovene.

Referanser

- /1/ Forskningsrådets budsjettforslag 2013, 2011,
<http://www.forskningsradet.no/no/Budsjettforslag/1182736860702>
/2/ Forskningsrådets innspill til ny forskningsmelding 2013, 2012,
http://www.forskningsradet.no/no/Artikkel/Forskningsradet_innspill_til_ny_forskningsmelding_2013/1253976261333?lang=no

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Arvid Hallén
Administrerende direktør

Rune Volla
Avdelingsdirektør
Energiavdelingen